

Notitie verantwoording groepsrisico bestemmingsplan 'Molenvliet – Ter Steeghe'

1. Inleiding

Aan een bestemmingsplan dient een goede ruimtelijke onderbouwing ten grondslag te liggen. Dit betekent onder meer dat het thema externe veiligheid op een adequate wijze binnen het planproces in acht moet worden genomen.

In de procedure rond het bestemmingsplan 'Molenvliet-Ter Steeghe' is onderzoek door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid verricht naar externe veiligheidsaspecten die met het plan samenhangen. Hierbij spelen de aspecten zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid een rol. De resultaten van dit onderzoek zijn opgenomen in de toelichting van het bestemmingsplan.

Naar aanleiding van het onderzoek en het concept-ontwerpbestemmingsplan geven diverse overlegpartners aan, dat er een beperkte verantwoording van het groepsrisico moet plaatsvinden. Voorliggende notitie bevat deze verantwoording. Bij deze verantwoording is het advies van de regionale brandweer nadrukkelijk betrokken.

In deze notitie zijn als uitgangspunt genomen de resultaten van risicoberekeningen die door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid zijn gemaakt in de studie 'Externe veiligheid doorgaand spoor Kijfhoek'. Daarnaast worden in deze notie de resultaten van Externe Veiligheid advisering van het bestemmingsplan Kijfhoek betrokken alsmede de externe veiligheidsrisico's als gevolg van het transport van gevaarlijke stoffen over de Betuweroute, de A16 en door de grond via twee aardgastransportleidingen en een waterstofleiding.

2. Achtergronden en inperking

Een beschouwing van het groepsrisico in het bestemmingsplan Molenvliet -Ter Steeghe' kan plaatsvinden op basis van het transport van gevaarlijke stoffen welke invloed op het plangebied heeft. Uit onderzoek blijkt dat het rangeerterrein Kijfhoek, het vervoer van gevaarlijke stoffen door leidingen en over de spoorlijnen alsmede het transport over de weg A 16 risicorelevante bronnen zijn.

Het groepsrisico veroorzaakt door het rangeerterrein Kijfhoek is in het kader van de verlening van de huidige milieuvergunning door de provincie voor het rangeerterrein verantwoord. Deze verantwoording is ook betrokken in de bestemmingsplanprocedure Rangeerterrein Kijfhoek. Aangezien in het onderhavige plan de bouw of vestiging van kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten niet aan de orde is, wordt volstaan met een verwijzing naar de verantwoording van de externe veiligheidsrisico's rond de milieuvergunning en het bestemmingsplan "Rangeerterrein Kijfhoek".

Door het bestemmingsplan Molenvliet - Ter Steeghe lopen de spoorlijnen Kijfhoek Noord - Kijfhoek Zuid en de Betuweroute. Over deze spoorlijnen vindt transport van gevaarlijke stoffen plaats. Naast deze spoorlijnen lopen er twee doorgaande spoorlijnen de Brabantroute en het transport richting danwel komend uit de richting Barendrecht. Binnen het plangebied van het bestemmingsplan ligt een hogedruk aardgastransportleiding en een waterstofleiding. Uit de berekeningen blijkt dat de PR 10^{-6} -risicocontour van de aardgasleidingen binnen het plangebied op deze leiding zelf ligt.

Het plaatsgebonden risico van de waterstoftransportleiding ligt ter hoogte van het plangebied op 25 meter van de leiding.

Uit de risicoanalyserapporten komt naar voren dat ter hoogte van het plangebied het groepsrisico als gevolg van de drie leidingen minder dan 0,1 maal de oriënterende waarde voor het groepsrisico bedraagt en vormt dan ook geen belemmering voor het plan. Het bestemmingsplan Molenvliet - Ter Steeghe heeft een conserverend karakter waarin geen nieuwe activiteiten of uitbreidingen zijn voorzien. Omdat er sprake is van een conserverend bestemmingsplan zal het aantal personen in het invloedsgebied niet veranderen. Gelet op het lage groepsrisico van het doorgaand weg- en spoorvervoer van gevaarlijke stoffen, alsmede van het buisleidingvervoer van gevaarlijke stoffen en gegeven het feit dat er sprake van een conserverend bestemmingsplan zal als gevolg hiervan het groepsrisico niet veranderen.

Uit de berekeningen als gevolg van het transport van gevaarlijke stoffen over de Betuweroute blijkt dat de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico door het doorgaande transport van gevaarlijke stoffen niet wordt overschreden. Naar verwachting is het groepsrisico van de Betuweroute ter hoogte van het bestemmingsplan Molenvliet - Ter Steeghe lager dan berekend omdat de Sophiatunnel een zekere bescherming zal bieden voor de omgeving tegen de effecten van een ongeval met gevaarlijke stoffen in de tunnel. Het groepsrisico neemt dan ook als gevolg van het vaststellen van het plan niet toe. Op basis van de berekeningen wordt geconcludeerd dat de oriëntatiewaarde niet wordt overschreden.

De conclusie is dat er sprake is van een 'nihil' groepsrisico voor spoor-, wegvervoer en de hogedruk aardgastransportleidingen. Voor het overige is in overleg tussen gemeente en de lokale en regionale brandweer bepaald dat de verantwoording van het groepsrisico beperkt kan blijven tot de thema's beheersbaarheid en zelfredzaamheid.

3. Verantwoording

3.1. Beheersbaarheid

De beheersbaarheid is afhankelijk van de inzetbaarheid van hulpverleningsdiensten. De brandweer moet in staat zijn om haar taken goed uit te kunnen voeren om daarmee verdere escalatie van een incident te voorkomen. Hierbij kan gedacht worden aan het voldoende/adequaat aanwezig zijn van aanvalswegen en bluswatervoorzieningen, maar ook de brandweertzorgnorm wordt hier onder geschaard. Hierbij hanteert de regionale brandweer richtlijnen zoals beschreven in de NVBR publicatie "Handleiding bluswatervoorziening en bereikbaarheid".

3.1.1. Bereikbaarheid

Uit bovengenoemde handreiking volgt het advies dat de percelen gelegen binnen de werkingssfeer van het bestemmingsplan Molenvliet-Ter Steeghe goed bereikbaar moet zijn voor de hulpverleningsdiensten via twee van elkaar onafhankelijke aanvalswegen, waardoor in geval van calamiteiten het plangebied bereikbaar is.

De lokale brandweer heeft aangegeven dat de bereikbaarheid goed is; het plangebied is via diverse ontsluitingswegen bereikbaar.

3.1.2. Bluswatervoorziening

Het plangebied is in voldoende mate voorzien van brandkranen. Aandachtspunt voor de toekomst is wel dat deze brandkranen ook beschikbaar blijven; dit in relatie tot de ambitie/missie van de waterleidingbedrijven om uitsluitend nog maar drinkwater te leveren en het leveren van bluswater verder terug te dringen (m.a.w. saneren van brandkranen in het plangebied).

Het plangebied en de omgeving daarvan zijn in voldoende mate voorzien van open water (sloten en vijvers) welke een bijdrage kunnen leveren voor het bluswater.

3.1.3. Zorgnorm

De brandweezorgnorm is een aanbevolen opkomsttijd die afhankelijk is van het soort object en de risico's voor de aanwezige personen. De opkomsttijd bestaat uit een optelsom van de uitruktijd en de aanrijdtijd. De uitruktijd betreft de tijd die men heeft vanaf het alarmeren totdat men gereed is om te vertrekken naar het plaats incident. De uitruktijd voor een beroepskorps ligt lager dan die van een vrijwillig korps, omdat de beroepsmedewerkers zich in de directe nabijheid van de kazerne bevinden. De streefwaarde voor de uitruktijd van een beroepskorps is 1,0 minuut en voor een vrijwillige organisatie ca 3,5 minuten. De aanrijdtijd betreft de zuivere rijtijd.

De brandweer heeft aangegeven dat zij in de meeste gevallen binnen de zorgnorm in het plangebied aanwezig kan zijn.

3.2. Zelfredzaamheid

3.2.1. Zelfredzaamheid

De zelfredzaamheid geeft aan in welke mate de aanwezigen in het plangebied in staat zijn zich op eigen kracht in veiligheid te brengen. Binnen het invloedsgebied van bovenstaande risicobronnen bevinden zich verschillende (beperkt) kwetsbare objecten.

Op het bedrijventerrein Molenvliet bevinden zich in het algemeen geen personen met een lage zelfredzaamheid (zoals in ziekenhuizen/scholen). Het plangebied is over de Molenvliet vanaf twee zijden goed te ontvluchten. Tevens kunnen aanwezigen via deze weg van de bron af gericht vluchten.

De functie-indeling, de infrastructuur en nieuw te realiseren bebouwing kan op verschillende manieren op de zelfredzaamheid inspelen.

- Het gebouw zodanig inrichten dat de vluchtwegen van de risicobronnen aflopen;
- Ventilatie die centraal buitenwerking kan worden gezet;
- Het toepassen van zo min mogelijk glas aan de risicozijde;
- De gebouwen dusdanig ontwerpen zodat niet-verblijf ruimten als bergingen, keukens, wc's en trappenhuizen aan de gevaarszijde zijn geplaatst;
- Het gebouw loodrecht projecteren ten opzichte van de risicobronnen.

Voor de bestaande gebouwen in het plangebied zijn de bovengenoemde aandachtspunten niet relevant.

3.2.1.1 Albert Schweitzer Ziekenhuis

In het plangebied is het Albert Schweitzer ziekenhuis aanwezig. Er bestaat het voornemen om het ziekenhuis uit te breiden op basis van de mogelijkheden zoals deze ook in het oude bestemmingsplan waren opgenomen. Bij het bestaande Ziekenhuis zijn voldoende vluchtwegen aanwezig die van de risicovolle bronnen af gericht zijn.

De bestaande ontruimingsplannen zijn in overleg met de lokale brandweer opgesteld en worden aangepast in geval er veranderingen in het Ziekenhuis plaatsvinden.

Aan de overige veiligheidsaspecten voldoet het Ziekenhuis.

Het relevante groepsrisico als gevolg weg- en doorgaand railvervoer zal na realisatie van bouwplannen binnen de bestaande planologische kaders niet of nauwelijks veranderen omdat zelfs bij een verdubbeling van het aantal aanwezige personen dit geen significante invloed heeft op de berekeningen.

Zowel in de huidige als in de toekomstige situatie wordt de oriënterende waarde van het GR niet overschreden.

3.2.2. Ontvluchting

Bij een calamiteit kunnen de aanwezige personen op binnen het plangebied via verschillende ontsluitingswegen het gebied verlaten, zodat van de risicobron af kan worden gevlucht.

3.2.3. Risicocommunicatie

Het punt van risicocommunicatie zal door de gemeente moeten worden uitgevoerd in het kader van de gemeentelijke informatieplicht over de voorbereiding op en alarmering bij rampen.

4. Conclusie

In deze verantwoording is voor het gehele relevante plangebied "Molenvliet - Ter Steeghe" het Groepsrisico beschouwd voor de uitgangssituatie en voor de situatie, waarbij het planvoornemen gerealiseerd is. Het bestaande groepsrisico en de toename daarvan

worden zo inzichtelijk. Uit de berekeningen is gebleken dat het groepsrisico als gevolg van het vaststellen van het plan niet toe neemt. Op basis van de berekeningen wordt geconcludeerd dat de oriëntatiewaarde niet wordt overschreden.

Daarom is er een beperkte verantwoording van het groepsrisico opgesteld. Daarbij is ingegaan op de beheersbaarheid en zelfredzaamheid. In het kader van zelfredzaamheid en hulpverlening is de bereikbaarheid voldoende gegarandeerd. Er zijn verschillende ontsluitingsroutes aanwezig en aanwezigen kunnen het gebied via verschillende routes verlaten. De hulpdiensten kunnen het gebied op verschillende manieren het gebied in. Vaststaat dat vanuit deze aspecten geen bezwaren bestaan tegen de beoogde besluitvorming van het conserverend bestemmingsplan "Molenvliet - Ter Steeghe". Gelet op het feit dat de toename van het groepsrisico nihil is, er verschillende ontsluitingsmogelijkheden zijn voor "Molenvliet - Ter Steeghe" en het feit dat er voldoende bluswatervoorzieningen aanwezig zijn, acht de gemeente deze situatie acceptabel.